

Ook Gods helden gingen heen

1. Mozes

preek over Deuteronomium 34:5

Mogelijkheden voor de liturgie:

Lezen: Deut. 32: 48-52 en Deut. 34

Tekst: Deut. 34:5

Zingen: verzen uit Ps. 78, 85, 105, 106, 107 en 132;

Gereformeerd Kerkboek, Gezang 165, 169, 171;

Uit het Liedboek voor de Kerken: Gezang 397, 432, en 470

Indruk van de inhoud:

Mozes was een krachtig mens, een sterke man, een held van God. De man die weken met God op de berg mocht doorbrengen. Mozes was ook een liefdevol mens, die uit liefde zijn eigen belang voorbijzag, en zich opstelde als middelaar voor zijn volk. Mozes was ook de zondaar, net als wij, die het van Gods genade hebben moest. Maar het beloofde land zou hij zelf niet binnengaan.

Gods genade ontving Mozes, net zo goed als wij, in Christus Jezus, die toen nog niet geboren was, maar komen zou. En, zoals wij voor ons behoud afhankelijk zijn, helemaal, van Jezus Christus, de zoon van Maria, en de Zoon van God, zo was Mozes het net zo, ook al was deze Middelaar nog niet geboren. Van Hem kreeg Mozes genade en vergeving voor zijn zonden. Door hem kreeg Mozes vrede.

Thema van de preek: Mozes stierf daar in Moab

- a. Mozes ervoer wat wij ervaren;
- b. Mozes kreeg zicht op wat ook ons wordt beloofd;
- c. Mozes ging heen in de vrede van Christus.

Geliefde Gemeente van Christus,

Vandaag horen we over Mozes, de profeet, de dienaar van de Heer, zoals hij in onze Schriftlezing wordt genoemd. We horen over zijn sterven, zijn levenseinde. “Mozes stierf daar in Moab”, zegt onze tekst. Dat is het thema.

Wie was Mozes?

Als ik dat zo vraag, dan zullen jullie en zult u terugdenken aan veel geschiedenissen uit de Bijbel.

De wonderlijke redding van zijn leven, korte tijd na zijn geboorte, door de dochter van de Farao: zij noemt hem Mozes, want zij haalde hem uit het water van de Nijl: de vondeling, door zijn moeder in een mand aan de oever tussen het riet achtergelaten.

Dan, als volwassen man wordt Mozes door God geroepen om heel het volk van Abraham, de Hebreërs of Israëlieten, uit hun bedrukte positie van slaven te bevrijden; en hen met hun kinderen en vee, te leiden naar Palestina, het mooie land waar het goed zal zijn.

God belooft in die harde en onzekere wereld niet alleen het nageslacht van Abraham en Jakob te beschermen, maar ook een land voor hen te reserveren.

En de wonderen en tekenen zijn niet van de lucht! Tien machtige plagen doet God, met inschakeling van Mozes. En als het volk alsnog wordt achtervolgd, en zich ingesloten weet door Farao's leger achter zich, en de zee voor zich, dan baant God een weg door de zee. En daarvoor gebruikt Hij Mozes en zijn staf. Het water blijft staan als een muur, en een droog pad verschijnt, en het volk trekt door de zee, naar de oever aan de overkant, terwijl het leger van Farao, dat achter hen aan kwam, omkomt in de golven!

En dan gaan er 40 jaren voorbij, waarin Mozes met het volk in de woestijn verblijft. Tekenen en wonderen blijven er gebeuren, en aan het eind van die 40 jaar, sterft Mozes daar in Moab. Er waren veel jonge mensen geboren, en allemaal kijken ze vol verwachting vooruit, naar het binnengaan van het land, dat God hen gegarandeerd zou geven, hen zou binnenleiden. Maar Mozes mag die intocht niet meemaken. Hij sterft. Vanwege een begane zonde.

Waarom liet God dit zo gebeuren? Waarom mocht Mozes deze vervulling van Gods belofte niet meemaken? Er zijn toch wel ergere zonden, zou je denken, dan die Mozes heeft begaan?.

Thema: Mozes stierf daar in Moab

- d. Mozes ervoer wat wij ervaren;
- e. Mozes kreeg zicht op wat ook ons wordt beloofd;
- f. Mozes ging heen in de vrede van Christus:

We kijken naar het eerste:

Mozes ervoer wat wij ervaren

Aan Mozes mag ik u en jullie vandaag herinneren als wetgever, als middelaar en als zondaar. Als wetgever kreeg Mozes de wet van God.

Er is, afgezien van Jezus Christus, de Zoon van God, niemand zo dichtbij God geweest als Mozes. Vele malen heeft hij God ontmoet, en de belangrijkste momenten waren die waarop Hij de wetten en voorschriften van God ontving. Boven, op de berg, temidden van vuur en donderslagen, was Mozes bij God. Veertig dagen en nachten: langer dan een maand. Maar ook daarna gingen de ontmoetingen tussen God en Mozes door. Mozes maakte een tent, staat er in Exodus 33:7 vv, en in vers 11 staat dan "De Heer sprak persoonlijk met Mozes, zoals een mens met een ander mens spreekt". God en Mozes waren dicht bij elkaar. Zo kreeg hij de Wet van God, en die gaf hij weer door aan het volk. Hij heeft die wet gekend en begrepen als geen ander.

Maar als we denken aan die veertig dagen van Mozes die heerlijk bij God was, dan denken we ook aan het volk dat ongeduldig werd. Het wilde niet zo lang wachten, en maakte een gouden beeld en ging dat vereren. En Mozes was ontzet, toen hij dat zag. Hij wist hoe erg God dat vond. Mozes smeedt de twee tafelen met de Woorden van het Verbond, - door God erop geschreven - hij smeedt ze stuk aan de voet van de berg. Vanwege de ongehoorzaamheid van het volk Israël.

Die ongehoorzaamheid van dat volk – zijn volk – nam hun God zo hoog op, dat Hij het wel wilde vernietigen. Dat zei God letterlijk zo tegen Mozes, nadat ze het kalf hadden gemaakt, en dat vereerden: "Mijn brandende toorn zal hen verteren; houd me niet tegen". (Ex. 32:10).

En God vervolgde tegen Mozes dat Hij dan met hem en zijn gezin verder zou gaan, en hen tot een groot volk zou maken, in de plaats van Israël. God hield van Mozes.

Maar wat doet Mozes dan?

Hij verdedigt het volk Israël voor God.

Hij zegt dus niet: "Wat fijn, HEERE, dat U tenminste met mij verder wilt gaan!" Hij zegt iets heel anders: ten eerste: "HEER, wat zullen de Egyptenaren dan wel zeggen? Ze zullen zeggen dat U Israël uit Egypte hebt bevrijd om het in de woestijn om te brengen! Wat een kwaad zullen ze van U spreken!" Hij waarschuwt voor het leedvermaak dat de boze zal hebben. Iets wat tot vandaag van toepassing is, als Gods kinderen Hem teleurstellen!

En het tweede wat Mozes zegt, is: "Denk toch aan uw dienaren Abraham, Isaak en Jakob. U hebt hen toch beloften gedaan. U maakt uw beloften toch waar?" En zo treedt Mozes op als middelaar voor het volk. Niet zijn eigen belang staat voorop, maar dat van hen! En God luistert naar Mozes. (Ex. 32:14).

En zo zijn ze verder gegaan: het volk, Mozes en hun God. Mozes, de middelaar, voorloper van onze grote Middelaar Jezus, die ditzelfde doet. Die, als wij overladen met schuld voor God staan, tot de Vader zegt: Vader, laat toch genade overwinnen. Vergeef hen toch; Ik heb voor hen geleden en ben voor hen gestorven. Hij, onze Middelaar.

Mozes is – ten derde – ook: zondaar.

Hoe groot Hij is als Wetgever en Middelaar, toch is hij ook zondaar, net als wij. Hoeveel geduld hij ook had, ook Mozes had zijn grenzen, die hij overschreed. Dat gebeurde bij Meriba, waar het water op was, en God opdracht gaf een rots bevel te geven om water te geven. Maar Mozes en Aäron lieten hun boosheid de vrije loop en "toonden geen ontzag voor Gods heiligheid", staat er. Daarom mochten zij uiteindelijk het land dat God hen geven zou, niet binnen gaan. Numeri 20 vertelt de geschiedenis, en ons hoofdstuk bevestigt het nog een keer weer.

En dan komt de vraag op ons af: Is dat niet een zware straf? En, vergeeft God het Mozes niet? En mag die straf dan ook niet verminderd worden, na vergeving?

Ja, zo denken wij.

Maar toch handelen en doen wij vaak precies in de lijn en het spoor van wat god hier met Mozes doet.

Dat is in de samenleving zo. We willen best iemand vergeven, maar tegelijk willen we er zo goed mogelijk voor zorgen dat degene die de fout maakt een lesje leert, en dat noemen we misschien geen straf, maar het is toch hetzelfde. Dat zie je duidelijk in de politiek. Als de gangbare publieke opinie iets afkeurt, en de politiek vindt een slachtoffer, dan wordt die genadeloos afgevoerd. Aftreden, vanwege een verdacht verleden, of gemaakte fouten.

In de kerk mag het zo rauw niet toegaan, omdat we in de kerk niet alleen medemensen voor elkaar zijn, maar ook elkaars broeders en zusters: een geestelijk huisgezin. Hier hebben we andere regels, met meer nadruk op vergeving en verzoening dan in de samenleving.

Maar toch hebben ook in de kerk onze daden gevolgen.

Wie grenzen overschrijdt, kan bepaalde gevolgen verwachten. Ook wij noemen dat niet altijd een straf, maar soms bijvoorbeeld een maatregel, die nodig is. Niet omdat er geen vergeving zou zijn, maar om verdere en meer fouten te voorkomen, of om duidelijkheid te geven, of om respect naar God te tonen.

Aan Mozes heeft God dat gevolg van zijn foute daad duidelijk gemaakt.

God zei eenvoudig: je zult het land niet binnengaan, omdat je dit gedaan hebt.

Maar niet altijd zijn de gevolgen van onze daden zo duidelijk terug te voeren tot oorzaken.

Soms ervaren we concrete gevolgen van de zonde

Soms kunnen en moeten we het toegeven, als we klem komen te zitten: het was mijn eigen schuld; ik ben hier zelf de oorzaak van. Wat ik ervaar is concreet gevolg van mijn zonde.

Maar vaak is daar ook geen sprake van, en kunnen we alleen maar uitstamelen: deze nood is heel algemeen een gevolg van de zonde, die de wereld ingekomen is. Maar verder?

Feit is, dat we allemaal zo kunnen komen te staan, zoals Mozes hier staat:

Hij is alleen gaan lopen, in opdracht van God. Hij beklimt de Nebo, één van de toppen van de Pisga, tegenover Jericho. Een kleine 1.000 meter hoog. En dan mag hij heel het land overzien, dat God aan zijn volk zal geven: het noorden, Galilea, waar Jezus later zal leven, en het overjordaanse, in het oosten, en ook Juda, en de heuvels waarop Jeruzalem gebouwd zal worden: Sion, de stad van David, in het westen, en Jericho, de palmstad, vlakbij. En dan nog het zuiden, tot waar het overgaat in de woestijn, waar ze doorgetrokken waren, de afgelopen jaren. Mozes mag het allemaal overzien. Prachtig is het.

Maar hij staat daar wel eenzaam. Alleen. Hij voelt ook de gebrokenheid.

Gevolg van de zonde.

Wat mooi, dit land. Wat jammer dat hij het niet in kan gaan.

God, van wie hij gewend was, dat Hij zo vertrouwelijk en persoonlijk met hem sprak, altijd; God zegt heel direct: Mozes, maak je klaar. Ik kom je nu halen. Jij gaat sterven, en je zult het beloofde land niet binnengaan. Jij moet nu gaan.

En zo ervaart Mozes wat wij ervaren.

Zo kunnen wij allemaal komen te staan. Of, sterker nog: in veel opzichten staan wij, zoals Mozes daar stond: We hebben ons ingespannen, we hebben onszelf gegeven. En toch voel je je eenzaam. Zoals Mozes daar alleen stond. Niet wanhopig. Best gelukkig. We geloven in de vergeving en in de genade. En we geloven in de vernieuwing, het komende Rijk van God, waar het goed zal zijn. Het beloofde land. Hij zegt het ook: "Kijk, dit beloof Ik jou, maar je zult het nu nog niet binnengaan".

Dat is zo menselijk, zo levensecht voor iedere gelovige.

Ja, het kost moeite het zo te aanvaarden. Het vraagt geduld. Het vraagt geloof.

Geloof dat het niet zinloos is te sterven, al ga je het beloofde land nu nog niet binnen.

God vraagt dat geduld. Hij vraagt dat geloof.

Want, dat bleek al, Mozes stond daar niet zielig.

Niet, omdat hij niet binnenging, werd zijn geloof in het beloofde land ondermijnd.

En ook dat is ons tot voorbeeld.

Zoals Mozes ervoer wat wij ervaren, zo mocht Mozes zien en hopen en geloven, wat ook wij al mogen zien, hopen en geloven. Het kan trouwens alleen maar worden gezien door het geloof.

Want, zoals Mozes in een vreemd land stierf, waar heidendom de toon aangaf, en dit heidendom zich wilde opdringen aan het volk van God – denk maar aan het grootse heidense feest, dat de Midianieten kort daarvoor nog organiseerden om het volk te verleiden, toen de vervloeking door Bileam was milsukt – zo is de wereld ook nu. De afgoderij, het dienen van andere goden, die geen goden zijn, wil zich opdringen, in de wereld en de cultuur die wij ooit als ‘christelijk’ hebben bestempeld. Dat is heel pijnlijk!

Het doel van de boze is uiteindelijk, de zonde en de afgoderij; het wereldse zonder God.

Laten we hem het leedvermaak, wanneer hij daarin vorderingen maakt, niet gunnen!

Daarom blijven we geloven temidden van de gebrokenheid van deze wereld en deze bedeling.

Ook als die gebrokenheid mee het gevolg is van onze eigen zonde

En in dat vreemde land Moab, en met verdriet omdat hij zelf dat beloofde, prachtige land niet hier op aarde zou binnengaan, is Mozes in vrede gestorven, en door God zelf begraven.

In vrede gestorven, hoe was dat mogelijk, voor iemand die zo op het nippertje de hoofdprijs hier nog misliep, zou iemand kunnen zeggen?

En toch is het zo.

Mozes was een krachtig mens, een sterke man, een held van God, zo hebben we gezien. De wetgever die weken met God op de berg mocht doorbrengen. Mozes was ook een liefdevol mens, die uit liefde zijn eigen belang voorbijzag, en zich opstelde als middelaar voor zijn volk. Mozes was ook de zondaar, net als wij, die het van Gods genade hebben moest.

En Gods genade, ontvangen we in Christus Jezus, die toen nog niet geboren was, maar komen zou.

En, zoals wij voor ons behoud afhankelijk zijn, helemaal, van Jezus Christus, de zoon van Maria, en de Zoon van God, zo was Mozes het net zo, ook al was deze Middelaar nog niet geboren. Door hem kreeg Mozes vrede. Van Hem kreeg Mozes genade en vergeving voor zijn zonden.

Van Hem alleen krijgen ook wij vergeving van onze zonden, maar dan ook uitzicht op een volkomen nieuw en heerlijk leven. Nu nog niet, maar het komt met spoed. Het beloofde land! Daarbij afgemeten is ons wachten maar een zucht.

Amen.